

KAITSEMINISTEERIUM

Tehnilise Järelevalve Amet

Teie 22.02.2018

Liis.Piper@tja.ee

Meie 18.04.2018 nr 12-4/18/860

**Paldiski hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa taotluse
keskkonnamõju hindamise aruande eelnõu**

Esitasite 22.02.2018 keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 201 lõike 1 ja § 151 alusel Kaitseministeeriumile arvamuse avaldamiseks Paldiski hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa taotluse keskkonnamõju hindamise aruande eelnõu.

Keskkonnamõju hindamise käigus hinnatakse hüdroakumulatsioonijaama rajamise ja eksploatatsiooniga, merre rajatavate objektide (tehissaar, veehaare) ning maa-aluste rajatiste (aluskorda rajatav veereservuaar, šahtid ja muud rajatised) kaasnevat võimalikku keskkonnamõju.

Kaitseministeerium on 18.04.2018 kirjaga nr 12-4/18/947 vastanud Paldiski hüdroakumulatsioonijaama detailplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalikustamise käigus vastanud. Kuna Teie esitatud Paldiski hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa taotluse keskkonnamõju hindamise aruandes käsitletakse samu teemasid ja Kaitseministeeriumi märkused selle kohta on samad, siis palume Teil arvestada Kaitseministeeriumi 18.04.2018 kirjas toodud märkuseid ja korrigeerida hoonestusloa taotluse keskkonnamõju hindamise aruannet sellekohaselt.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Katri Raudsepp

Kaitseinvesteeringute osakonna juhataja

asetäitja osakonna juhataja ülesannetes

Lisa: Kaitseministeeriumi 18.04.2018 kiri

Mati Kuppar 7170225

Mati.Kuppar@kaitseministeerium.ee

Kairi Villak 717 0541
kairi.villak@kaitseinvesteeringud.ee

Pr Kati Tamtik
Tehnilise Järelevalve Amet

Teie 22.02.2018 nr 16-3/18-0437-002

Meie 29.03.2018 nr 7-12/18/1286-2

Keskkonnamõju hindamise aruande osas seisukoha
andmine

Austatud proua Tamtik

Tehnilise Järelevalve Amet esitas tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 20¹ lg 1 ja § 15¹ lg 1 Keskkonnaministeeriumile Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande eelnõu (koostaja: Skepast&Puhkim OÜ). Alljärgnevalt esitame tulenevalt KeHJS 20¹ lg 1 ja § 15¹ lg 4 oma märkused KMH aruande kohta ning juhime seejuures tähelepanu sellele, et Keskkonnaministeerium ei saa anda käesoleval hetkel oma seisukohta kõnealusele projektile tervikuna, vaid ainult KMH aruandele:

1. Lääne-Harju Vallavalitsus on teavitanud Keskkonnaministeeriumit Paldiski linnas Pallase piirkond 16 ja 18 kinnistute (osaliselt) ning lähiala detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalikust väljapanekust, mis toimub 23.03-22.04.2018. Juhime tähelepanu sellele, et tutvume ka nimetatud KSH aruandega ning vajadusel anname nii KSH aruande kui Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa KMH aruande avalikustamise ajal täiendavaid märkuseid aruannete sisu osas.
2. Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa KMH aruannet lugedes selgub, et kavandatava tegevuse ehitusaegseid mõjusid ja võimalikke avariilukordi on kavas käsitleda peale hoonestusloa KMH läbiviimist uue KMH käigus (vee-erikasutusloa ja ehitusloa taotlemise ajal), kuna hetkel tehnoloogiline projekt ja eelprojekt veel puuduvad. Seda on öeldud ka KMH aruande leheküljel 8, kus on ühtlasi välja toodud, et „Enne tegevuslubade väljastamist (projekteerimise staadiumis) on vajalik läbi viia KMH, mille raames antakse hinnang ehitusprojektile, keskendudes eriti selle maa-alusele osale. Käesolevas KMH aruandes on loetletud aspektid, millele on vaja järgnevates etappides täiendav hinnang anda.“. Kuna käesolevas KMH aruandes ei ole detailselt mõjusid hinnatud ning kavandatava tegevuse piirkonnas puuduvad täpsed geoloogilised, geokeemilised ja hüdrogeoloogilised andmed, ei ole Keskkonnaministeeriumil võimalik ka KMH aruande asjakohasuse ja piisavuse osas praegusel hetkel põhjalikku seisukohta anda. Arvestades näiteks võimalikku suurt negatiivset mõju põhjaveele ja lähedalasuvale Paldiski linna joogiveehaardetele, ei saa KMH aruannet ilma täiendavate uuringute infota hinnata. Samuti ei ole võimalik hinnata lõhketööde vibratsiooni tugevust ega selle võimalikku mõju ehitistele jm objektidele. Kuna puudub info piirkonna kivimite geokeemiliste omaduste ja hüdrogeoloogiliste tingimuste kohta, pole võimalik hinnata ka

pumbatava vee kvaliteedimuutusi pump-hüdroakumulatsioonijaamas ning selle võimalikku mõju mereökosüsteemile. Seetõttu nõustume KMH eksperdi soovitude ja ettepanekutega viia kõik vajalikud uuringud läbi, teha modelleerimised ehitustööde ja hilisema eksploatatsiooni keskkonnamõju hindamiseks ning vastavalt uuringute tulemustele teha uus vajaliku täpsusastmega KMH ja riskianalüüs. Ühtlasi soovime edaspidi tutvuda kavandatava tegevuse tehniliste lahendustega, eelprojektide ja projektidega, et hinnata, kuivõrd need võimaldavad maandada käitise keskkonnariske.

3. Korrektsuse huvides palume KMH aruanne keeleliselt üle vaadata, kuna selles esineb mitmeid eesti keele õigekirja vigu.
4. KMH aruande leheküljel 17 on öeldud, et „PHAJ maa-aluse osa projekteerimisel ja ehitamisel tuleb muuhulgas lähtuda maa-alust kaevandamist reguleerivatest õigusaktidest“. Lisaks on KMH aruandes läbivalt (näiteks aruande peatükis 3.2.4 leheküljel 32) kasutatud mõistet „kaevandamine“. Juhime tähelepanu sellele, et ehitamisel (sh allmaachitise rajamisel) ei pea lähtuma kaevandamist reguleerivatest õigusaktidest (va üksikud erandid, nagu nt kaevisega seonduv regulatsioon), sõltumata ehitamise ja ehitise võimalikust sarnasusest kaevandamisele ja kaevandusele. Kui mingil põhjusel peetakse vajalikuks lähtuda maa-alust kaevandamist reguleerivatest õigusaktidest, siis tuleb seda nõuet kindlasti täpsustada. Seejuures tuua välja, millises ulatuses nimetatud õigusaktidest lähtutakse (kas näiteks ohutusnõuetest või peaks kaeveõnnte tekitamine toimuma kaevandamisloa alusel jm). Kui tegevust ei ole kavas läbi viia kaevandamisloa alusel, siis tuleks segaduse vältimiseks nimetatud mõistet vältida. Palume KMH aruannet läbivalt korrigeerida ning kirjeldada, millistest õigusaktidest tuleb maa-aluste ehitiste projekteerimisel ja ehitamisel lähtuda (puurimistööd, pinnase külmutamine, tsementeerimine pinnasekihtide läbindamiseks).
5. Lisaks on KMH aruande peatükis 1 leheküljel 20 nimetatud kaevandamiseseadust, kuid nimetatud seadust käesoleval hetkel enam ei ole.
6. KMH aruande leheküljel 18 ning lisaks ka läbivalt aruande erinevates peatükkides on nimetatud aluskorra kivimina graniiti. Juhime tähelepanu sellele, et olemasoleva teabe põhjal on kõnealuse piirkonna aluskorras pigem gneisid, kuid kindluse mõttes tuleks kasutada mõistet „kristalse aluskorra kivim“.
7. KMH aruande peatükis 8.1.2 leheküljel 184 on eraldi materjalidena käsitletud diktüoneemaargilliiti ja graptoliitargilliiti. Juhime tähelepanu sellele, et need terminid on sisuliselt sünonüümid ning tähistavad sama kivimit.
8. KMH aruande peatükis 6.11 leheküljel 128 toodud väide „Pehmetes kivimites, levib vibratsioon paremini ja kaugemale. Kristalses aluspõhjas, mis on tugev kivim, ei ole vibratsiooni mõju ja levik nii tuntav.“ Juhime tähelepanu sellele, et see väide on vale, mistõttu palume aruannet korrigeerida.
9. KMH aruande lisas 7 lehekülgedel 11 ja 12 on valemities kasutatud tolmu heitkoguse asemel tundmatut terminit „emissioonifaktor“. Palume KMH aruannet korrigeerida või lisada selgitus, kust selline termin tuleb.
10. KMH aruande leheküljel 13 on käitamisaegsete mõjude juures kirjeldatud, et kui väljapumbatav vesi on hüpoksiline (hapnikku alla 2 ml/l), siis ei tingi see põhjaloomastiku hävimist veehaarde torustiku otsa piirkonnas, sest seda piirkonda asustava põhjaloomastiku peamised liigid taluvad ajutist hüpoksiat väga hästi, kuid kaovad tundlikumad vähilised. Palume hinnata tsooni ulatust (3D), kus väljapumbatava vee anoksia tõttu tundlikumad liigid kaovad, ning selgitada, millised liigid on täpsemalt ohus ja kuidas tehniline lahendus võimaldab selle riski minimeerida. Samuti tuua KMH aruandes välja, milline on anoksia tõttu tundlike vähiliste kadumise mõju rannikumere kalavarudele ja lindudele.
11. KMH aruande peatükis 4.7.3 leheküljel 55 on käsitletud raskmetallide ja üldnaftaproduktide sisaldust merepõhja setetes. Palume lisada aruandele põhjasette

uuringuala asukoha skeem koos alaga, mis jääb kavandatava tehissaare alla. Aruandest selgub, et uuritud on muuhulgas ka põhjasette plii sisaldust. Juhime tähelepanu sellele, et keskkonnaministri 30.12.2015 määruse nr 77 „Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimistu, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekiri“ § 3 lg 1 kohaselt on teatud ainetele ja ühenditele, sh pliile, kehtestatud ka piirväärtused rannikumere põhjasettes. Palume võrrelda kõnealuse uuringuala rannikumere põhjasettes leitud raskmetallide sisaldusi ka nimetatud määruses toodud piirväärtustega.

Vastavalt KeHJS § 20¹ lõikele 1 § 15¹ lõikele 4 peab asjaomane asutus muuhulgas kontrollima ka eksperdirühma koosseisulist piisavust. Kõnealuse KMH ekspertgrupi koosseis on toodud KMH aruande lehekülgedel 22-23. Juhime tähelepanu sellele, et eksperdirühmas puudub välisõhu ekspert.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaupo Heinma

Keskkonnatehnoloogia osakonna juhataja asekancleri ülesannetes

Teadmiseks: Keskkonnaamet

Maris Malva

626 0742, maris.malva@envir.ee

Eda Andresmaa

626 2987, eda.andresmaa@envir.ee

Irja Truumaa

626 2899, irja.truumaa@envir.ee

Kersti Türk

626 2809, kersti.turk@envir.ee

Reet Pruul

626 0731, reet.pruul@envir.ee

Tiit Kaasik

626 2964, tiit.kaasik@envir.ee

KESKKONNAAMET

Kati Tamtik
Ehitusosakonna juhataja
Tehnilise Järelevalve Amet
info@tja.ee

23.03.2018 nr 6-3/18/4411

**Seisukoht Paldiski pump-
hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa
keskkonnamõju hindamise aruandele**

Austatud Kati Tamtik

Esitasite Keskkonnaametile 22.02.2018 kirjaga nr 16-3/18-0437-002 keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse¹ (edaspidi KeHJS) § 20¹ lõike 1 ja 15¹ lõigete 1 ja 4 alusel seisukoha andmiseks keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande „Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa keskkonnamõju hindamine (KMH). Aruanne“ (Skepast&Puhkim OÜ töö nr 2017-0075, versioon 01.02.2018; edaspidi ka KMH aruanne) (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.02.2018 nr 6-3/17/2880-7 all).

KMH aruande kohaselt on kavandatava tegevuse eesmärgiks pump-hüdroakumulatsioonijaama (edaspidi PHAJ) rajamine Paldiski linna alale, et tagada mittejuhitavate energiaallikate poolt toodetava elektrienergia suuremahuline salvestamine. Selleks tuleb määrata hoonestusõiguse ulatuse, hoonestustingimuste, veehaarde ja PHAJ vahelise tunneli ning maa-aluste mahutite rajamise võimalused ja tingimused. PHAJ maapealse kompleksi alale kavandatakse ka toodetava elektrienergia ülekandmiseks vajalik 330 kV alajaam. PHAJ võimsuseks on 500 MW ning selle tarbeks rajatakse maa-alused kaeveõõned ja nende teenindamiseks maapealne kompleks. Pealmaakompleksi koosseisu kuuluvad tõstetorn, punker, abitõste, purusti, sorteerimiseseade, akumulatsioonipunker, killustiku ladu, samuti settebassein, elektri- ja vesivarustus ning töökoda, ladu, parkla jt abirajatised. Kavandatava pealmaakompleksi maksimaalne pindala koos seda läbiva teega on 12,6 ha. Maa alla, ca 500-600 m sügavusele kristalse aluspõhja kivimitesse, kavandatakse veehoidlad, veehaarde pealevoolukanal, turbiinisaal, sissepääsušaht, ventilatsioon- ja kaablišahtid ning juurdepääsutunnelid. Lisaks kavandatakse Paldiski lahte jaama tarbeks 2,6 ha suurune tehissaar ja veehaarderajatis.

Keskkonnaamet esitab seisukoha Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa KMH aruandele oma pädevusvaldkonnast lähtuvalt.

Keskkonnaamet juhib tähelepanu järgnevale:

1. KMH aruandes on läbivalt erinevate mõjutatavate valdkondade juures välja toomata võimalike mõjude esinemine kõigi alternatiivide puhul. Enamikel juhtudel on räägitud

¹ RT I, 10.11.2016, 5

ainult kavandatava tegevuse ehk alternatiivi 1 mõjudest, kuid kirjeldamata on mõjud alternatiivi 2 ja 0-alternatiivi puhul. KMH aruannet tuleb antud osas täiendada.

2. Keskkonnaamet palub selgitada järgmisi asjaolusid: Mida kujutavad endast oma ehituselt täpsemalt aruande peatükis 3.2.4. „PHAJ rajamistööde kirjeldus“ (lk 32) mainitud „algkaeveõõned“? Mis eristab algkaeveõõnt šahtist? Kas ja kui palju on vajalik šahtide ja peaveoolukanali rajamisel põhjavee taseme alandamine või pidev väljapumpamine ning kas mõne pealiskorra kivimite läbindamise meetodi puhul oleks see rohkem välditav (nt šahti ehitamiseks mõeldud spetsiaalsed masinad)? Kuidas on ehitamise etapis plaanis šahtide ja peaveoolukanali rajamisel regulaarselt jälgida, kas šahti ja peaveoolukanali tagant ei toimu lekkeid ülemistest põhjaveekihtidest alumistesse (karotaažiga)? Eriti oluline on see just O ja O-Cm eraldava õhukese veepideme läbindamise puhul. Kuidas oleks tulevikus PHAJ töötamise korral plaanis regulaarselt kontrollida ja vajadusel likvideerida olukord, kui n-õ šahti seina taga peaks toimuma tsemendi varing osaliselt, mille tagajärjel hakkab toimuma Ordoviitsiumi veekihi järkjärguline sattumine Ordoviitsiumi-Kambriumi põhjaveekihti? Milline saab olema aluskorra kivimite lõhkamise mõju šahti ja peaveoolukanali konstruktsioonidele ning kas ja kui palju võib lõhkamine mõjutada pealiskorra kivimitesse pragude teket ja konstruktsioonide taguse tsementatsiooni püsivust, just pealiskorrast üleminekul aluskorda?

Lisaks märgib Keskkonnaamet siinkohal, et PHAJ maa-aluse osa projekteerimise etapis läbiviidava KMH käigus tuleks läbi viia põhjalik võrdlusanalüüs pealiskorrakivimite läbindamise kohta külmutamise, tsementeerimise ja spetsiaalsete šahti ehitamiseks mõeldud masinate abil, nii keskkonnalisest, majanduslikust kui ka sotsiaalsest aspektist vaadatuna - milline meetod tagab kõige kindlamalt erinevate põhjaveekihtide eraldamise ning välistab merevee sissetungiohu nii ehitamise ajal kui ka tulevikus pikaajalise eksploatatsiooni käigus, millised on erinevate meetodite puhul ohud ja millised leevendusmeetmed, millised on ehitamise käigus tekkivad võimalikud riskid ja hädaolukorra likvideerimise võimalused/plaanid ja kiirus ning mõju elanikele/ettevõtetele/keskkonnale.

3. Aruande peatükis 3.3. „Alternatiivsed võimalused“ (lk 37) on kirjutatud: „Alternatiivi 2 korral on kavas tehissaare lõunapoolsesse, Paldiski Põhjasadama poolsesse külge ette näha kai laevade sildumiseks. Laadimiskai on vajalik selleks, et viia väljakaevatav materjal (eelkõige kristalse aluspõhja kivim) ära laevadega...“. Selgusetuks jääb, kas tehissaarele kai rajamisel on vee sügavus üldse nii suur, et seal laevad liikuda saaksid või on eeldatavalt vaja merepõhja süvendada. Kui on vajalik merepõhja süvendamine, siis tuleks ka sellega kaasnevad mõjud alternatiivi 2 all välja tuua.
4. KMH aruande peatükis 4.9.3. „Kalastik ja kalapüük“ (lk 67) toodud joonis 22 „Väiksed püügiruudud“ ei ole ajakohane. Joonise juurde pandud viide Vabariigi Valitsuse 23.12.2016 määrusele nr 155 „Kalapüügiga seonduvate andmete esitamise kord“ (edaspidi määrus nr 155) on korrektne, kuid määruse nr 155 lisas 4 on teine joonis. Keskkonnaamet palub aruande peatükki 4.9.3 lisada määruse nr 155 kohane joonis.
5. KMH aruande peatükis 6.5. „Mõju kalastikule ja kalapüügile“ (lk 116) on välja toodud, et piirkonnas ei ole teada ühtegi kudeala ja mõju piirkonna kalastikule on mitteoluline. Keskkonnaamet palub antud peatükis välja kirjutada konkreetset ka see, kas tehissaare rajamise ajaks on vaja seada kalastikust tulenevaid ajalisi piiranguid või mitte.
6. Aruande peatükkide 6.7. „Mõju pinnasele“ (lk 117) ja 10. „Ettepanekud leevendusmeetmete rakendamiseks“ (lk 204) kohta toob Keskkonnaamet välja, et juhul kui puudub kaevise võõrandamise luba ja pinnas viiakse kinnistult välja, tuleb vastavalt jäätmeseaduse § 1 lõike 1¹ punktile 2 käsitleda ka saastumata pinnast jäätmetena.

7. Peatükides 6.7. „Mõju pinnasele“ (lk 118) ja 10. „Ettepanekud leevendusmeetmete rakendamiseks“ (lk 204) toodud sõnastuse osas märgib Keskkonnaamet, et korrektne sõnastus on „vastavat ohtlike jäätmete käitluslitsentsi ja jäätmeluba omavale jäätmekäitlusettevõttele“.
8. Aruande peatükis 6.8. „Mõju põhjaveele“ (lk 118) on öeldud, et antud peatüki alapeatükides toodud käsitus kehtib nii alternatiivi 1 kui ka alternatiivi 2 korral. Samas vaadates aga aruande peatükis 6.8.1. „Mõju põhjavee tasemele“ toodud joonist 50 (lk 120) ei saa eeltoodud väitega nõustuda, kuna toetudes Maa-ameti kaardirakenduse kitsenduste kaardil toodule on joonisel 50 ära märgitud ainult alternatiivi 1 mõjupiirkonnas registreeritud puurkaevud.
9. Aruande peatükist 6.10. „Müra mõju“ ja KMH aruande lisast 6 jääb arusaamatuks, kas müra hindamisel alternatiivi 1 puhul arvestati ka tehissaare rajamisel tekkiva müraga või mitte. Vaadates lisas 6 toodud mürakaarte võiks järeldada, et ei arvestatud.
10. Peatükis 6.13. „Hinnang jäätmetekke võimaluste kohta“ (lk 134) toodu kohta märgib Keskkonnaamet, et kristalse aluspõhja kivimi eemaldamisel tekkinud materjali saab käsitleda toodanguna üksnes siis, kui on olemas vastav kaevisse võõrandamise luba. Kui kaevisse võõrandamise luba ei ole, siis on kinnistult välja viidava materjali puhul tegemist jäätmetega (sarnaselt pinnasele).
11. Keskkonnaamet palub KMH aruande peatükki 6.17. „Mõju maapõuele ja maavaradele“ lisada juurde asjaolu, et tekkiva graniitkillustiku võõrandamine saab toimuda vastavalt maapõueseaduse § 97-le.
12. Aruande peatükis 7.4.1. „Zooplankton“ (lk 152) on viimases lõigus viidatud joonisele 4.2.1, samas aruandest sellist joonist leida ei ole. Eeldatavalt on mõeldud aruande lisa 5 joonist 4.2.1. Kui nii, siis tuleb selguse mõttes kirjutada „lisa 5 joonis 4.2.1“.
13. Aruande peatükis 9. „Ülevaade alternatiivsetest võimalustest“ tabelis 47 toodud arvutused ei ole korrektsed. Näiteks looduskeskonna kriteeriumite kaalutud hinnangud on kõik valesti arvutatud. Kuna alternatiivide võrdluse arvutused ei ole korrektsed, on ka antud peatükis toodud lõppjäreldused ebakorrektsed ning neid tuleb korrigeerida.
14. Aruande peatükis 10. „Ettepanekud leevendusmeetmete rakendamiseks“ (lk 204) on kaitstavate taimeliikide kaitseks leevendavate meetmetena välja toodud, et liigikaitselistel kaalutlustel on soovitatav istutada PHAJ maapealse kompleksi arendusalal kasvavad kâpalised ümber samasse piirkonda. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et looduskaitseaduse § 55 lõike 8 kohaselt on keelatud III kaitsekategooria taimede hävitamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Seetõttu peab Keskkonnaamet kaitsealuste taimede ümberistutamist tingimata vajalikuks tegevuseks juhul, kui nende kasvukohad ehitustegevuse käigus hävitatakse.
15. Keskkonnaamet märgib, et Natura hindamises ei ole hinnatud kumulatiivseid mõjusid Pakri loodus- ja linnualale. KMH aruannet tuleb antud osas täiendada.
16. KMH aruandes mainitakse settetiike, kuid puuduvad andmed settetiikide suuruse kohta. Šahtidest väljapumbatav vesi (kuni 500 m³ ööpäevas) planeeritakse juhtida settetiikidesse. Kui pikk on vee viibeaeg tiikides ning kui suured tiigid planeeritakse? Keskkonnaamet palub aruannet antud osas täiendada.
17. Keskkonnaamet toob välja, et täiendava tolmuheidet vähendava meetmena tasuks kaaluda ka piirangute kehtestamist puistematerjali maksimaalsele kukkumiskõrgusele laadimistöõde ajal.

18. KeHJS § 20 lõike 1 punkti 6 kohasel tuleb KMH aruandes analüüsida kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega eeldatavalt kaasnevat olulist keskkonnamõju, sealhulgas kaudset mõju ning koosmõju teiste tegevusliikidega keskkonnaseisundile, mõju inimese tervisele, heaolule, varale, taimedele, loomadele, pinnasele, maastikule, maavaradele, vee ja õhu kvaliteedile, kliimale, kaitstavatele loodusobjektidele, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alale, selle kaitse-eesmärkidele ja terviklikkusele, kultuuripärandile ning käesolevas punktis nimetatud tegurite vastastikust mõju. Aruandes on kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega eeldatavalt kaasnevat koosmõju teiste tegevusliikidega käsitletud ainult osades peatükkides, kuid kõigi mõjuvaldkondade puhul seda tehtud ei ole.

Kokkuvõtvalt on Keskkonnaamet seisukohal, et tulenevalt eelnevalt väljatoodud märkustest ei ole Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama KMH aruanne asjakohane ja piisav ning see vajab täiendamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rein Urman
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Põhja regioon

Egle Alt 384 8689
egle.alt@keskkonnaamet.ee

KESKKONNAINSPEKTSIOON

Tehnilise Järelevalve Amet

Teie 22.02.2018 nr 16-3/18-0437-002

Meie 16.03.2018 nr 8-3/17/2421-4

Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama
keskkonnamõju hindamise aruande eelnõu kohta
seisukoha andmine

Edastasite Keskkonnainspektsioonile seisukoha küsimiseks Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama keskkonnamõju hindamise aruande eelnõu. Keskkonnainspektsiooni Harjumaa büroo hinnangul on keskkonnamõju hindamise aruande eelnõu asjakohane ja piisav.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Neeme Kass
Harjumaa büroo juhataja

Laur Kõiv
696 2279, laur.koiv@kki.ee

LENNUAMET

Kati Tamtik
Tehnilise Järelevalve Amet
Sõle 23A
10614, Tallinn

Teie 22.02.2018 nr 16-3/18-0437-002

Meie 02.03.2018 nr 4.6-8/18/983-2

**Lennuameti seisukoht Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama keskkonnamõju
hindamise aruande eelnõu osas**

Austatud pr Tamtik

Lennuametil ei ole Paldiskisse kavandatava pump-hüdroakumulatsioonijaama keskkonnamõju
hindamisearuande eelnõu kohta täiendavaid küsimusi ega märkusi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Lainoja
Vaneminspektor

Lisaadressaadid:

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Eda Paju

MAANTEEAMET

Tehnilise Järelevalve Amet
Sõle 23A
10614, Tallinn

info@tja.ee

Teie 22.02.2018 nr 16-3/18-0437-002

Meie 27.02.2018 nr 15-5/18/9098-2

Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa KMH aruande eelnõu

Olete esitanud arvamuse avaldamiseks Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa keskkonnamõju hindamise aruande eelnõu, OÜ Skepast ja Puhkim töö 2017-0075, ver veebruar 2018.

Manteeamet, tutvunud esitatud eelnõuga, leiab et eelnõud on vaja täiendada kohale veetava materjali (eelnõu järgi 180 reisi päevas) juurdeveo teede, riigiteede osas järgmiselt –

Esitada analüüs:

- teede hetke seisukorrast;
- teede rekonstrueerimise vajadusest;
- uute teede rajamise vajadusest.

Arvestades, et kavandatava tegevuse käigus tekib võimalus kaevandada gneissi, mille L_A testi tulemused jäävad 15-20 piiridesse, soovitame anda ka esialgselt hinnatud võimaliku tulevase kaevandusmahu, sest gneiss on tee-ehituses kasutatav materjal.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Villu Lükk
keskkonnatalituse juhataja

Rein Kallas
6119377 Rein.Kallas@mnt.ee

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Tehnilise Järelevalve Amet
info@tja.ee

Teie 22.02.2018nr 16-3/18-0437-002

Meie 27.03.2018 nr 1.10-17/17-0086/2601

Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama
keskkonnamõju hindamise aruandest

Olete palunud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) ja valitsusala ametitelt seisukohti Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama keskkonnamõju hindamise aruande eelnõule. Ministeeriumi valitsemisala ametid on oma arvamused saatnud otse Tehnilise Järelevalve Ametile.

Peame vajalikuks märkida, et aruandes viidatakse elektrimajanduse arengukavale kuni aastani 2020. Möödunud, so 2017. aastal võeti vastu uus energiamajanduse arengukava kuni aastani 2030 (ENMAK 2030). Seega soovitame viidata kehtivale dokumendile.

Ka ENMAK 2030 vaates on tegemist meie energiasüsteemi toimimisele ning majanduse konkurentsivõime suurendamisele kaasa aitava projektiga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Merike Saks
kantsler

Eda Paju
639 7610 Eda.Paju@fin.ee

MUINSUSKAITSEAMET

Lp Kati Tamtik
Tehnilise Järelevalve Amet
info@tja.ee

Teie 22.02.2018 nr 16-3/18-0437-002
Meie 28.02.2018 nr 1.1-7/500-1

Seisukoht KMH aruandele

Muinsuskaitseameti seisukoht on, et Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama keskkonnamõju hindamise aruandes on vastavalt KeHJS § 20 lõikele 1 asjakohaselt ja piisavalt käsitletud veealust pärandit ja selle kaitset.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Peeter Nork
Järelevalveosakonna juhataja
640 3035

PÄÄSTEAMET

ASUTUSESISESEKS

KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 29.03.2018

Kehtib kuni: 29.03.2023

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 17

Teabevaldaja: Päästeamet

Liis Piper
Tehnilise Järelevalve Amet
Liis.Piper@tja.ee

Teie: 22.02.2018 nr e-kiri

Meie: 29.03.2018 nr 7.2-13.1/3452-2

**Arvamuse andmine Paldiski
pump-hüdroakumulatsioonijaama
keskkonnamõju hindamise aruande
eelnõule**

Täname pöördumise eest!

Anname teada, et Päästeamet esitas Paldiski Linnavalitsusele 31.07.2017 kirjaga nr 7.2-3.1/14411-2 **Paldiski linnas Pallase piirkond 16 ja 18 kinnistute (osaliselt) ning lähiala detailplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta ettepanekute andmiseks Paldiski Linnavolikogule** ehk kaudselt siis arendajale **Energiasalv Pakri OÜ-le ja aruande koostajale Skepast&Puhkim OÜ** järgmised ettepanekud:

1. Hinnata detailplaneeringuga planeeritava hüdro-akumulatsioonijaamale (lühendatult HAJ) mõju, mis võib tuleneda Alexela Terminal AS-is ja Palsteve AS-is toimuda võivate suurõnnetuste tagajärgede raskustest.

Põhjendus: Detailplaneeringu seletuskirjas (Hendrikson&Ko, versioon 04.01.2017, punkt 2.3 Kitsendused) on välja toodud, et plahvatuse/lööklaine/soojuskiirguse tagajärjel võib tekkida kergeid purustusi ja vigastusi, kuid ei ole kajastatud, milline võib olla plahvatuse/lööklaine/soojuskiirguse tagajärjel tekkinud kergete purustuste ja põlemisel eralduvate toksiliste gaaside mõju ning nende intensiivistumisel (ammooniumnitraadi kuumenemisel eraldub vesinik, mis intensiivistab põlemist) detailplaneeringuga planeeritava jaamale ning kas see võib oluliselt suurendada õnnetuse tagajärgede ulatust (mõju inimeste tervisele, varale ja keskkonnale) ning isegi jaamale teise asupaiga valimise soovitus.

2. Hinnata detailplaneeringuga planeeritava HAJ mõju tulekahju korral kustutusvee kättesaadavusele Paldiski linnas.

Põhjendus: Hendrikson&Ko töö nr 2641/16 (versioon 30.06.2016) „Paldiski HAJ keskkonnamõju hindamisest. Eksperthinnang võimaliku keskkonnamõju ja optimaalse keskkonnamõju hindamise protsessi kohta.“ lisas 1 on hüdrogeoloogiline eksperthinnang PHAJ šahtide rajamise mõjust põhjavee-kihtidele. Selles eksperthinnangus on esitatud olulised riskid Energiasalv OÜ HAJ rajamisel ja ekspluateerimisel ning peamiseks kaasnevaks ohuks on nimetatud puurkaevupumpade ”kuivalejäämine” ja ebapiisava jahutuse tõttu mootori läbipõlemine. Seetõttu peab Päästeamet vajalikuks hinnata käesoleva detailplaneeringu raames ka Paldiski linna üldplaneeringu kontekstis ka siseministri 30.03.2017 määruse nr 17 „Ehitisele

esitatavad tuleohutusnõuded ja nõuded tuletõrje veevarustusele“ § 9 (Tulekahju ja selle ohu vältimine) lõike 1 nõude „Tulekahju ja selle ohu vältimiseks arvestatakse hoone projekteerimise, ehitamise ja kasutamise korral tulekahju võimalikkust, sealjuures võetakse arvesse nii hoonesiseseid kui ka hooneväliseid mõjusid, sealhulgas hoones paiknevatest tehnosüsteemidest ja seadmetest tingitud tulekahju- ja plahvatusohtu“ täitmise võimalust. Samuti peab Päästeamet vajalikuks hinnata määruse § 54 lõike 2 nõude „Tuletõrje veevarustus projekteeritakse ja ehitatakse nii, et tulekahju korral on tagatud kustutusvee kättesaadavus, on arvestatud vahemaaga ehitise ja hüdrandi ning ehitise ja muu veevõtukoha vahel, on arvesse võetud vajaminevat vooluhulka ja kustutusaega. Nimetatud parameetrid on sätestatud tehnilises normis, sealhulgas asjakohases standardis“ täitmist ning § 54 lõike 3 nõude „Kui kustutusvee allikana kasutatakse ühisveevärki, arvestatakse tuletõrje veevarustuse projekteerimisel veevõrgu hüdraulilist režiimi, veetarbimist ning vajaduse korral alternatiivsete veeallikate kasutamise võimalusi. Kui ehitisele ei ole tagatud vajalikku kustutusvee vooluhulka tuletõrjehüdrandist, tagatakse puuduolev veehulk loodusliku või tehisveekogu või tuletõrjeveereservuaari kustutusveega“ täitmise võimalusi.

Vastavalt siseministri määrusele nr 17 „Ehitisele esitatavad tuleohutusnõuded ja nõuded tuletõrje veevarustusele“ § 54 lg 1 igal ehitisel peab olema tulekahju kustutamiseks vajalik tuletõrje veevarustus ning vastavalt Eesti standardile EVS 812-6:2012/A2:2017 hooned ning rajatised, mille puhul on nõutud välimine kustutusvesi, ei tohi olla kaugemal kui 100 m kasutatavast tuletõrje veevõtukohast.

Päästeameti arvamus PHAJ keskkonnamõju hindamise (lühendatult KMH) eelnõu aruandele:

Päästeametile teadaolevalt pole Paldiski PHAJ osas planeeringualal või selle vahetus läheduses arvestatud Palsteve AS-i kui suurõnnetuse ohuga ettevõtte mõju, nagu seda on Alexela Terminal AS-i tegevust lähtuvalt arvestatud (vaata KMH osa **8.1.3. Avariiliste riskide analüüsi kokkuvõte ja järeldused**).

Lähtudes eelnevast polnud Päästeametil võimalik aruande eelnõus kajastatu põhjal hinnata, kas detailplaneeringuga kavandatav PHAJ ja sellega seotud tegevus suurendab Paldiski linna piirkonnas toimuda võiva suurõnnetuse tagajärgede raskust ning tekitab olukorra, et tulekahju korral on või pole tagatud kustutusvee kättesaadavus ja päästetehnika juurdepääs.

Päästeamet soovib, et Paldiski PHAJ hoonestusloa KMH-ga määratletakse ka Lääne-Harju valla ruumilise arengu põhimõtted ning suundumused vastavalt kehtivale seadusandlusele ja et lõpptulemusena oleks võimalik vältida või vähendada ebasoodsat mõju keskkonnale ning edendada säästvat arengut.

Päästeamet on valmis andma soovitusi hädaolukorraks valmisoleku ja edaspidiste õnnetuse tagajärgede leevendamise meetmete kohta „Kemikaaliseaduse“ § 34 punkti 6 alusel.

Päästeamet teatab, et vastavalt eelviidatud informatsioonile ja tulenevalt „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse¹“, § 22 lõike 3 ning lõike 4 punkti 2 alusel ja lähtudes oma pädevusvaldkonnast, jätab kooskõlastamata keskkonnamõju hindamise aruande eelnõu.

Palume KMH aruandes märkida huvitatud isikute ja asutuste nimekirja ka Päästeamet ning lisada Tabelisse 48 (KMH koostamisest mõjutatud ning huvitatud asutused ja isikud koos menetlusse kaasamise põhjendusega) olemasolevatele õigusnõuetele viidetele ka „Keskkonnaseadustiku üldosa seadus¹“, § 1 punktid 1 ja 5 kaasamise põhjendusteks.

Päästeamet teatab, et on vastavalt Riigikogu poolt 16.02.2011 vastu võetud seaduse „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus”¹, § 22 lõikele 3 kontrollinud eksperdirühma koosseisulist piisavust ja hindab selle olevat sobilikuks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Meeli Hүүs

ohutusjärelvalve büroo juhtivinspektor

Põhja päästekeskus

+372 5308 3492

meeli.hyys@rescue.ee

Tehnilise Järevalve Amet
Liis.Piper@tja.ee

Teie: 22.02.2018 nr 16-3/18-0437-002
Meie 16.04.2018 nr 22

KMH aruandest

Oleme läbi vaadanud Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande-eelnõu ja anname teada, et oleme sellega päri ja meil puuduvad eelnõu osas vastuväited ja märkused.

Lugupidamisega

Kalev Laast
Juhatuse liige
/allkirjastatud digitaalselt/

TERVISEAMET
PÕHJA TALITUS
NORTHERN SERVICE OF THE HEALTH BOARD

Tehnilise Järelevalve Amet
info@tja.ee

Teie: 22.02.2018 nr 16-3/18-0437-002
Meie: 16.03.2018 nr 9.3-4/1411

**Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama
hoonestusloa keskkonnamõju hindamise
aruande eelnõu**

Esitasite Terviseametile (edaspidi amet) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 20¹ kohase menetluse läbiviimiseks Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande eelnõu seisukoha küsimiseks.

Kavandatava tegevuse sisuks on hoonestusõiguse määramine Energiasalv Pakri OÜ poolt Paldiski linna kavandatava pump-hüdroakumulatsiooni(elektri)jaama (edaspidi PHAJ) tehissaare ja veehaarde rajamiseks.

Põhialternatiivina käsitletakse 500 MW võimsusega PHAJ rajamist Pallase piirkond 16 ja 18 kinnistutele ning jaama veega varustamiseks vajaliku 2,6 ha suuruse tehissaare ja veehaarde rajamist Paldiski lahte. Maa alla, ca 500-600 m sügavusele kristalse aluspõhja kivimitesse sisse, kavandatakse veehoidlad, veehaarde pealevoolukanal, turbiinisaal, sissepääsušaht, ventilatsiooni- ja kablišahtid ning juurdepääsutunnelid. KMH aruandes käsitleti ka alternatiivi, kus PHAJ rajatakse tervikuna Paldiski lahte 6 ha tehissaarele, kuhu paigaldatakse samad teenindavad ehitised, mis alternatiiv 1 korral on kavandatud Pallase 16 ja 18 kinnistutele.

KMH eesmärgiks on anda teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva olulise keskkonnamõju kohta ning kavandatavaks tegevuseks sobivaima lahendusvariandi valikuks, millega on võimalik vältida või vähendada ebasoodsat mõju keskkonnale ning edendada säästvat arengut.

Ameti Põhja talitus on tutvunud KMH aruande eelnõuga ning ei esita täiendavaid vastuväiteid, kuid märgib järgmist:

KMH aruande kohaselt on PHAJ ehitamisel kaks peamist vibratsiooniallikat – liiklus (buldooser, kopplaadur, rong jne) ja ehitustööd maa-all (puurimine, lõhkamine, kivimi purustamine). KMH aruandes (lk 128) on märgitud: „...Käesoleva KMH staadiumis ei ole võimalik hinnata lõhketöö vibratsiooni tugevust ega selle võimalikku mõju ehitistele jm objektidele, sest puuduvad detailsed geoloogilised uuringud ja vastavalt sellele koostatav

Paldiski mnt 81 Tel + 372 7943 700
10617 Tallinn

Järvamaa esindus: Pärnu 58, Paide 72712 tel +372 5349 4354
Raplamaa esindus: Mahlamäe 8-32, Rapla 79511 tel +372 5561 9369
Sanitaarkarantiini büroo: Paldiski mnt 81, 10617 Tallinn tel +372 503 7506

www.terviseamet.ee e-post: pohja@terviseamet.ee
Registrikood 70008799

PHAJ ehitusprojekt. Lõhketöö projekti on võimalik koostada lähtudes ehitusprojekti lahendusest.“

Amet juhib tähelepanu, et enne tegevuslubade väljastamist (projekteerimise staadiumis) on vajalik läbi viia geoloogilised uuringud ja vibratsiooni mõju uuring, kus arvestatakse PHAJ rajamisel ja käitamisel esineva vibratsiooni mõjuga ja võimaliku levikuga elamualadeni.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Natalja Šubina

direktor

Heleri Soolmann 7943 727

heleri.soolmann@terviseamet.ee

VEETEED AMET

Kati Tamtik
Tehnilise Järelevalve Amet
info@tja.ee

Teie 22.02.2018 nr 16-3/18-0437-002

Meie 19.03.2018 nr 6-3-1/466

Paldiski PHAJ KMH aruande eelnõu

Lugupeetud Kati Tamtik

Esitasite Veeteede Ametile seisukoha saamiseks Paldiski pump-hüdroakumulatsioonijaama hoonestusloa keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande eelnõu. Aruande koostaja on Skepast&Puhkim OÜ (töö nr 2017-0075).

Oleme esitatud KMH aruande eelnõu läbi vaadanud veeliikluse ohutuse tagamise seisukohalt ning teatame, et meil ei ole täiendavaid ettepanekuid ega märkusi sellele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Taivo Kivimäe
hüdrograafia ja navigatsioonimärgistuse
teenistuse juhataja - peadirektori asetäitja

Teadmiseks: Rahandusministeerium, Eda Paju

Kert Süsmalainen
6205683, Kert.Sysmalainen@vta.ee

Valge 4 / 11413 Tallinn / 620 5500 / eva@vta.ee / www.veeteedamet.ee
Registrikood 70002414